

Vi har opplevd en stor urettferdighet og opplever at grunneierne er blitt rettsløse - grunneierne i Nord-Norge må vike på bekostning av reindrifta.

Vi eier og driver en landbrukseiendom på Tjeldøya i Nordland. Vi har oppfylt driveplikten så langt, men vi opplever imidlertid at vi blir tvunget i kne. Vi får ikke komme videre i de planer vi har for vår egen eiendom. Vi møter på motbør hos sentrale ...myndigheter som skulle hjelpe, vi får ingen støtte. Dette kjennes svært tyngende.

Kort fortalt har vi utarbeidet en reguleringsplan for et hyttefelt i en del av vår utmark. Hyttefeltet er tenkt som en del av driftsgrunnlaget for eiendommen med blant annet utleiehytter. Det planlagte hyttefeltet er lagt i et utmarksområde som ikke kan dyrkes, et begrenset område som i hovedsak består av berg og fjellknauser. Det er ikke et naturlig beiteområde for dyr.

Tjeldsund kommune har hele tiden vært veldig positive til våre planer, både administrasjon og politisk miljø. Vår reguleringsplan ble enstemmig godkjent av kommunen, og området ble tatt inn i kommunens arealplan.

Men så startet problemene. En reineier med hobbybruk (200 rein) la inn protester mot Tjeldsund kommunes arealplan, anket saken helt opp til dep., og fikk medhold. ILO-169 og urfolksrettigheter ble brukt som argumenter av dep.

Det er gitt konsesjon for kun 200 rein på helårsbeite på Tjeldøya. Denne konsesjonen har en reineier. Han bor ikke på Tjeldøya, men i Kongsvik på Hinnøya. Familien kom fra Sverige på slutten av 1800-tallet, og kan ikke regnes som urfolk etter den standard den norske regjering har satt med grensedragningen i 1751 som gjeldende årstall for hvem som er "urfolk" i Norge.

Reineieren, la inn protester mot kommunens arealplan. Mekling førte ikke frem, og saken ble til slutt sendt dep. som omgjorde kommunens vedtak. Våre planer for hyttefelt og utvikling av landbrukseiendommen falt i grus. Dette var i 2006.

I januar 2009 melder så den samme reineier inn til Fylkesmannen i Nordland at han har 250 rein på Tjeldøya. (Vi har dokumentasjon på dette). Det er 25% mer enn han har konsesjon for. Han har altså økt reintallet etter å ha lagt inn protester mot kommunens arealplan med blant annet den begrunnelse at det var for lite beiteland. (Til opplysning: Tjeldøya har ikke mindre enn et samlet areal på 187 kvadratkilometer).

Han har også brukt reindrifas "standard gløser" som beiteland, trekklei og oppsamlingsområde. Fakta er at oppsamlingsområdet er flere kilometer unna. Oppsamlingsområdet ligger på andre siden av øya, på Breivik, ikke i vårt område. Kart som dep. har brukt i forbindelse med saksbehandlingen, viser ingen trekklei i vårt område. (Vi har fått oversendt kartene i fjor, etter at vi har bedt om det fra dep.)

Faktum er også at reineier aldri har hatt reindrift som yrke eller hovednæring. Han har en konsesjon for maksimalt 200 rein på helårsbeite på Tjeldøya. Denne konsesjon ble gitt så sent som i 1977/78. Dokumentasjon fra Landbruksdep. viser at det ikke var reindrift i ordnede former på Tjeldøya før 1960-tallet. Det er altså ikke her snakk om verken tradisjonell drift eller alders tids bruk. I Nordland og Troms har et årsverk vært definert med minimum 300 dyr, og det var en betingelse i tidligere reindrifsløvslov at reineier måtte ha reindrift som yrke og hovednæring for å bli betraktet som re-

ineier etter reindriftsloven. Denne loven gjaldt da dep. behandlet arealplanen.

Denne reieneieren ivaretar ikke driveplikten. Reinen går ubevoktet ute hele året og gjør stor skade på annen manns eiendom. En gårdbruker har anmeldt reieneieren, men kommer ingen vei, ser det ut til.

Brev som vi sendte inn til dep. i forbindelse med saksbehandlingen av arealplanen, kom aldri til saksbehandler. Dette har vi fått vite om i ettertid.

Tjeldsund kommune henvendte seg også til dep. og påpekte fakta og feil i saksbehandlingen, men ble ikke hørt.

Her har dep. etter vår syn gjort flere feil, etter vårt syn grove saksbehandlingsfeil. Saksbehandlingen har vært mer enn slett.

I fjor øynet vi en mulighet for å finne en vei å kunne gå. Tjeldsund kommune har så vidt startet arbeidet med ny arealplan, og vi står per i dag i samme utgangspunkt som vi gjorde da vi startet prosessen med reguleringsplanen for om lag 10 år siden. Vi krevde jordskifterettens skjønn etter reindriftsloven § 63 for å få en nøytral instans til å vurdere om tiltaket ville bli til vesentlig skade eller ulempe for reindrifta. Tanken var å få dette avklart på forhånd, før ny arealplan blir ferdigstilt. Jordskifteretten mente imidlertid at de ikke kunne fremme saken, da på bakgrunn av forarbeidene til reindriftsloven. Note 255 og 256 i Norsk Lovkommentar sier noe annet. Leder i Finnmarkskommisjonen, Jon Gauslaa, som har formulert notene til reindriftsloven, sier i en mail til oss at "dersom grunneier skulle få medhold, vil dette ha betydning for fremtidig arealplan".

(Til orientering: Helgeland jordskifterett har tidligere behandlet et krav om skjønn etter reindriftsloven. Dette var også et tiltak som krever behandling etter plan og bygningsloven.)

Vi anket jordskifterettens avgjørelse om ikke å fremme vårt krav om skjønn, til lagmannsretten. Lagmannsretten har nå avvist vår anke, og begrunner det med at lovgiver må ha ment at skjønn etter § 63 ikke kan kreves i saker som krever behandling etter plan- og bygningsloven..... Lagmannsretten sier også at det er tvil, men har altså valgt å avvise vår anke.

Den nye plan- og bygningsloven virker som den er blitt ennå tettere enn før - i reindriftas favør - reindrifta/samiske interesser har fått større plass.

Vi som grunneiere føler oss helt rettsløse. Vi får ikke utnytte vår egen eiendom slik vi ønsker, heller ikke slik en enstemmig kommune ønsker. En reieneier med et hobbybruk blir forfordelt og legger beslag på vår eiendom!!!!

Vi blir offer for feilbehandling i dep. uten at vi kan gjøre noe med det. Vi blir ikke hørt, og vi kommer ingen vei i rettssystemet heller.

Vi har klare bevis for at reieneier farer med løgn og usannheter, men det ser ut for at sentrale myndigheter og rettsapparatet velger å lukke øynene.

Reieneier har en servitutt - en beiterett - men det oppleves som om han har veto på vår eiendom. Andre servitutter kan det kreves skjønn i forhold til, men det er satt en stopper når det gjelder reindriftsloven. Sentrale myndigheter ser ut til å lukke øynene for det som skjer - eller er dette en ønsket og bevisst po-

litikk fra den rød-grønne regjering?

Vi som grunneiere av en landbrukseiendom i Nord-Norge, opplever en stor urett. Er det slik vi ønsker det skal være for grunneiere og for landbruket i Nord-Norge?

Vår historie er nok ikke enestående, men her er et eksempel på hele problematikken i et nøtteskall....

Kan noe gjøres i denne saken? Det er stortinget som er lovgiver. Har lovgiver virkelig ment at grunneiere i Norge skal være rettsløse på bekostning av reindrifta?

Kan saken bringes inn i stortinget?? Bringes inn for Kongen i statsråd?? Kan Sivilombudsmannen gjøre noe? Vi vet ikke, men vi trenger hjelp til å få denne saken fram i lyset. Vi er nok ikke alene, og vil gjerne ha kontakt med andre som vil få problemet opp i det offentlige rom. Det er på høy tid at sentrale myndigheter ser problemet og gjør noe for å ivareta grunneiere og bygdefolk her nord.

Med hilsen

Ingrid og Børre Nordmark